

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ НА ОСНОВІ ГНУЧКОЇ МЕТОДОЛОГІЇ AGILE

Національний університет «Львівська політехніка»

Анотація. У статті досліджено перспективи розвитку цифрової економіки та її вплив на процес управління проектами. Також проаналізовано процеси підвищення ефективності процесу управління проектами на основі гнучкої методології AGILE.

Ключові слова: управління проектами; цифрова економіка; підвищення ефективності; інноваційні методології; agile.

IMPROVING THE EFFICIENCY OF THE PROJECT MANAGEMENT PROCESS BASED ON AGILE FLEXIBLE METHODOLOGY

Abstract: The article explores the prospects for the development of the digital economy and its impact on the project management process. The processes of increasing the efficiency of the project management process on the basis of AGILE flexible methodology are also analyzed.

Keywords: project management; digital economy; improving efficiency; innovative methodologies; agile.

Розвиток методологій проектного менеджменту у XXI столітті суттєво залежить від розвитку світової економічної системи, розвитку науки та технологій, появи нових галузей знань. Сьогодні однією з найбільш значних тенденцій розвитку економіки та суспільства загалом є цифровізація економіки.

На сьогоднішній день практично всі сфери життєдіяльності людини, чи то економіка, чи культура, знаходяться під впливом інтенсивного розвитку різних програмно-технологічних засобів, що дозволяють значною мірою знизити складність процесу використання будь-якої інформації. Цифровізація запустила процес модифікації ринку праці, зокрема появу нових гнучких форм зайнятості з допомогою можливості віддаленої роботи. Потреба контактувати особисто пропадає.

У межах Національної економічної стратегії до 2030 року визначення «цифровізації» розкривається аналогічно поняття «електронної економіки», тобто як «сукупність суспільних відносин, що складаються при використанні електронних технологій, електронної інфраструктури та послуг, технології аналізу великих обсягів даних та прогнозування з метою оптимізації виробництва, розподілу, обміну, споживання та підвищення рівня соціально-економічного розвитку держав».

До переліку основних векторів розвитку економіки України потрапили проекти, що реалізуються спільно з Міністерством цифрової трансформації. Команда Мінцифри готує проекти Дія City та e-Резидентство, що сприятимуть збільшенню інвестиційної привабливості України, покращенню бізнес-клімату, розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та цифрової економіки.

Загальний інвестиційний потенціал України оцінюється у 63 млрд доларів. Для залучення іноземних інвестицій, держава працюватиме над створенням привабливих правових та податкових умов для IT-компаній. Для цього Мінцифра створила проєкт Дія.City — цифрової бізнес-країни зі спеціальним правовим режимом для IT-індустрії. За підрахунками, запуск Дія.City може збільшити об'єм ринку IT до \$11,8 млрд вже за 5 років.

Запорукою розвитку цифрової економіки визначили всебічну цифрову трансформацію країни. Серед головних цілей візії — удосконалення цифрової інфраструктури, забезпечення 95% населення доступом до високошвидкісного інтернету, створення комфортних умов для ведення бізнесу в Україні, цифровізація державних послуг, підвищення базової цифрової грамотності населення, інтеграція до цифрового простору ЄС тощо. Цифровізація усіх сфер здатна у найкоротший час «розігріти» українську економіку й забезпечити її зростання на 10–12% на рік [1].

З виділених критеріїв сформулюємо авторське визначення цифрової економіки. Цифрова економіка — це впровадження цифрових технологічних розробок у всі сфери господарсько-

економічного та соціального життя суспільства для його розвитку та підвищення його добробуту шляхом підвищення доступності та якості продукції та послуг, що дає можливість за допомогою мережі Інтернет із застосуванням інформаційно-комунікативних засобів здійснювати обмін постійно мінливою інформацією, а також комунікацію між людьми із різних географічних точок світу в режимі реального часу.

Тенденція розвитку цифрової економіки зумовлює формування нового погляду проектного управління загалом. Логічно, що якою б високоперспективною не була стратегія кампанії, велику роль все ж таки відіграє здатність суб'єктів господарювання її реалізувати, на що безпосередньо і спрямовані різні методології проектного менеджменту. А враховуючи той факт, що цифровізація веде до прискорення бізнес-процесів, то необхідно швидше реагувати на умови внутрішнього і зовнішнього середовища, що змінюються [4].

Вже на першому етапі управління проектом в умовах цифрової економіки, компанії опиняються перед умовним вибором: дотримуватися перевірених роками канонів проектного менеджменту або досягти кінцевої мети, то дотримуватися суворих розпоряджень проектного управління у них просто не вийде. Що є цілком логічним, оскільки вибір очевидно завжди падатиме на кінцевий результат, інакше сенс реалізувати такі кампанії просто зникає.

Використання методологій управління проектами для створення та впровадження інформаційних систем, реорганізації бізнесу, проведення маркетингових досліджень, програм розвитку персоналу та багатьох інших видів діяльності стало звичним для багатьох організацій.

На сьогоднішній день існують різноманітні методології управління проектом. Розглянемо найпопулярніші методології: Водоспад та Scrum.

Водоспад (каскад) – це найвідоміша традиційна методологія управління проектами. У всіх традиційних методологіях лежить діаграма Ганта. Дана методика полягає у поділі проекту на кілька послідовних етапів, кожен з яких має мету та певні терміни.

Усі ці етапи мають суворий план виконання. Як тільки команда проекту закінчує один етап, вона розпочинає роботу над наступним. Перехід може бути здійснений лише у разі повної та успішної реалізації попереднього етапу. План роботи над проектом ретельно розробляється та не підлягає зміні після початку проекту [2].

Близько 30 років тому було започатковано новий напрям проектного менеджменту - гнучкі (agile) методології. Вони з'явилися у сфері ІТ-розробок та є альтернативою традиційним методологіям [3]. Варто сказати, що останнім часом вони набули бурхливого розвитку в різних галузях. Гнучкі методології акцентують увагу безпосередньо на комунікаціях та командній роботі, передбачають швидку реакцію на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі та інтеграційний характер ведення проекту.

Серед гнучких методологій найпопулярнішою вважається Scrum. Ця методика дозволяє виконувати зобов'язання меншими силами, за короткий термін і з низькими витратами. Процес роботи над проектом поділяється на спринти. В результаті кожного спринту повинен вийти кінцевий для користувача продукт [3]. Основна мета вдосконалення проектного управління організації на основі застосування Фреймворку Scrum полягає у скороченні кількості учасників проекту та кількості комунікацій між ними. Тим самим передбачається прискорити час виконання проекту, скоротити собівартість послуг, забезпечити більш узгоджену роботу рівнів організаційної структури, підвищити мотивацію команди, покращити порядок роботи з клієнтом [5].

Головна особливість гнучкої методології – це невизначеність. Тобто, невідомо, яким буде кінцевий продукт і скільки часу займе його створення. Тому гнучкі методології добре застосовні у проектах із великою кількістю змінних. Зазвичай таких проектів найбільше в інноваційній сфері. Крім того, сама особливість цієї сфери потребує постійних, безперервних змін та адаптації під споживача. Тому гнучке управління проектом прагне не просто до виконання замовлення, а створення корисності продукту [6].

Головним недоліком використання гнучкої методології є складність контролю за процесом управління. Перевага даної методології у можливості коригування плану, адаптації до нових умов ринку, а також малі обсяги документообігу. Перспективність розвитку Фреймворку Scrum підтверджується вибором самих підприємств. На сьогоднішній день саме він найпоширеніший у галузях, не пов'язаних із розробкою та впровадженням ІТ-технологій.

Висновок: Сьогодні існує безліч різних інструментів проектного менеджменту, для застосування якої потрібна чітка система обміну актуальною інформацією між усіма стейкхолдерами проекту. При цьому різні положення проектного управління не ставлять бар'єри до їх модифікації, а навпаки, схильні

до регулярної адаптації концепцій управління, враховуючи зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі проекту та коригування кінцевої мети.

Застосування гнучких методів, таких як Scrum, за своєю суттю цілком можуть бути відмінними фреймворками для проектів, що розвиваються в умовах цифрової трансформації. Адже саме цим і характеризуються гнучкі методології: готовність підлаштуватися під нові умови.

Виходячи з вищесказаного, можна стверджувати, що технології Agile позитивно впливають не лише на процесу в компанії, а і на працівників організації. Персонал одержує доброзичливий та відкритий для обговорень робочий процес, у якому співробітники компанії є не простими виконавцями, а водночас і відповідальними особами, і планувальниками. Це проявляється у наданні вищого ступеня свободи команді проекту, зниженні значущості наказів під час виконання завдань та розвитку горизонтальних зв'язків в організації. Самостійність прийняття рішень та високий рівень відповідальності є основними критеріями підвищення задоволеності від роботи співробітників проектною командою.

Гнучка методологія Agile забезпечує значні переваги всім стейкхолдерам проекту, суттєво покращує параметри самого проекту та може розглядатися як дієвий інструмент підвищення ефективності проектного менеджменту в організації.

Для найбільшої ефективності ці методи можна поєднувати, використовуючи, так звані, гібридні підходи. У разі під гібридним підходом розуміється поєднання певних елементів різних методів проектного менеджменту рамках управління одним проектом.

Головна відмінність проектів, що реалізуються в епоху цифрової економіки, полягає у швидкості, з якою вони мають виконуватися, оскільки від цього залежить конкурентоспроможність усієї організації. Адже цифровізація призведе до прискорення бізнес-процесів, з чого випливає необхідність швидше реагувати на умови внутрішнього і зовнішнього середовища проекту, що змінюються. Виходячи з цього, виникає потреба в коригуванні звичних підходів до проектного управління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Цифровізація - один з головних векторів розвитку економіки у наступні 10 років URL: <https://thedigital.gov.ua/news/tsifrovizatsiya-odin-z-golovnikh-vektoriv-rozvitku-ekonomiki-u-nastupni-10-rokiv> (дата звернення: 25.01.2022)
2. David Dr., Rico F. What is the ROI of agile vs. traditional methods // Tick IT International. 2008. № 10(4). P. 9-18.
3. Аньшин В.М. Управління проектами: фундаментальний курс [Електронний ресурс]: підручник/В.М. Аньшин, А.В. Альошин, К.А. Багратіоні; за ред. В.М. Аньшин, О.М. Ільїна. - М.: Вища школа економіки, 2013. - 624 с.
4. Organisation for Economic Co-operation and Development. Improving Markets for Recycled Plastics (OECD, 2018).
5. ScrumPrinciples URL: <https://www.scrumalliance.org/ScrumRedesignDEVSite/media/ScrumAllianceMedia/Files%20and%20PDFs/Why%20Scrum/Core%20Scrum%20Translations/Core-Scrum-Ukrainian.pdf> (дата звернення: 25.01.2022)
6. Что происходит в мире Agile в 2021 году? URL: <https://www.scrum.ua/blog/articles/cto-proishodit-v-mire-agile-v-2021-godu> (дата звернення: 25.01.2022).

Войтенко Тетяна Олегівна – студент II курсу магістратури кафедри економіки підприємства та інвестицій, Національний університет «Львівська політехніка», Львів, e-mail: tetiana.voitenko.mnek.2020@lpnu.ua.

Панченко Анна Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій, Національний університет «Львівська політехніка», Львів.

Voitenko Tetiana O. – 2nd year Master's Student, Department of Enterprise Economics and Investment, National University "Lviv Polytechnic", Lviv, e-mail: tetiana.voitenko.mnek.2020@lpnu.ua.

Panchenko Anna V. – PhD in Economics, Associate Professor, Department of Enterprise Economics and Investment, National University "Lviv Polytechnic", Lviv.